

ELENA FRIES

Opmerking vooraf

In deze offerte gaat het om de ontwikkeling van een Friese versie van het videomateriaal van het lespakket Elena. In het volgende geven we eerst een toelichting op dit lespakket: ontstaan, opzet, omvang en gebruik. Daarna doen we een voorstel voor een Friese versie van een onderdeel van dit materiaal, de video's, bijvoorbeeld als aanvulling op Spoor 8. De Friese versie van andere onderdelen van het pakket zijn natuurlijk in overleg met de makers van Spoor 8 bespreekbaar.

Elena

Ontstaan

De EU maakt al sinds een jaar of twintig jaren reclame voor een vreemde taal in het basisonderwijs anders dan Engels. Het succes wordt, zo leert de ervaring, beperkt door 2 factoren: de beperkte talenkennis van leerkrachten en het ontbreken van geschikt lesmateriaal. In 2009 heb ik daarom met succes een aanvraag bij de EU gedaan voor de ontwikkeling van een leeromgeving voor de buurtalen Duits, Frans en Nederlands, die rekening houdt met die beperkte talenkennis. Het partnerschap en de testscholen spiegelde de verschillende vormen van het Europees vvto¹: curriculaire Frans met opgeleide vakdocenten in het Saarland, extra-curriculaire maar in het schoolprogramma verankerd in Nederland met gerichte docentenascholing en naschools als ontmoetingstaal in de Duitse grensstreek door enthousiaste liefhebbers. Elena sprak de laatste twee groepen dusdanig aan dat we een vervolg hebben ontwikkeld voor Duits en Frans met subsidie van OCenW/Nuffic en Nederlands met steun van de Taalunie.

Opzet

Elena sluit aan bij het niveau pré-A1 volgens het (nieuwe) Europees referentiekader. Voor een goed begrip van het pakket moet ik even kort de didactiek toelichten.

De lessen volgen een duidelijke (en klassieke) structuur van 3 fasen. In de vakdidactiek gebruikt met hier de 3p-formule voor: *present- practice – produce*.²

- *Present*. In deze fase wordt de voorkennis van het thema geactiveerd (met een klassengesprek, een korte herhaling van de vorige les en/of een bespreking van huiswerk) en wordt het nieuwe taalaanbod gepresenteerd met een video of een prentenboek (en eventueel een liedje of een rap).
- *Practice*. Tijdens deze fase oefenen de leerlingen de woorden en zinnen op uiteenlopende manieren: flitskaarten, memory, match (beeld en geluid), kruiswoordraadsels e.d.

¹ VVTO staat voor vroeg vreemdetalenonderwijs en wordt in Nederland gebruikt voor de vreemde talen in het basisonderwijs.

² Vgl. o.a. de praktische didactiek voor Engels in het basisonderwijs.

- *Produce*. De leerlingen passen het geleerde toe in sterk geleide oefeningen op werkbladen (dialogjes, interviews e.d.) Deze fase komt in het begin natuurlijk nauwelijks aan de orde.³

Omvang

Elena biedt in totaal 160 klokuren lesmateriaal voor kinderen tussen 5 en 10 (zie verder omvang).

- Op de Elena-website voor de onderbouw (<http://elena-learning.eu>) kom je na de keuze van een van de 3 buurtalen op een scherm met 10 thema's.
- Elk thema bestaat uit een presentatiedeel met video, prentenboek, lied en chant en een oefendeel (o.a. memory en match). In de rubriek Voor de leerkracht kun je van elk thema een gedetailleerde lesbrief downloaden met suggesties voor de activering van voorkennis en andere offline oefen- en toepassingsvormen.
- De websites voor Nederlands en Frans middenbouw (<http://elena-nederlands.org> en <http://elena-frans.org>) hebben een ander gebruikersoppervlak maar kennen dezelfde opzet.
- Elena bestaat voor zowel de onder- en middenbouw uit 10 thema's met elk 8 leseenheden van een klokuur. In het materiaal voor de middenbouw maken we veelvuldig gebruik van het materiaal van de onderbouw, dat wil zeggen: in Elena middenbouw herhalen we woorden en uitdrukkingen uit Elena onderbouw.
- In totaal bieden onderbouw en middenbouw voor elk van de 3 talen lesmateriaal voor 4 schooljaren, uitgaande van 1 klokuur per week gedurende 40 schoolweken, in totaal dus 160 lesuren.

Gebruik

Door o.a. de aanbeveling van het expertisecentrum buurtaalonderwijs van het Nuffic/OCenW gebruikt vrijwel elke Nederlandse basisschool met Duits of Frans in het programma het Elena lespakket.⁴ De Nederlandse versie is toegankelijk via de site Mijn Nederlands van de Nederlandse Taalunie, vooral in trek bij leerkrachten in de Duitse grensstreek. Via KlasCement, de site voor lesmateriaal van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, is het pakket voor Belgische docenten beschikbaar.

Elena onderbouw en Duits middenbouw wordt gehost door KlasseTV, uitgeverij voor digitaal lesmateriaal in Nederland. De middenbouw Nederlands en Frans wordt gehost door DNL Taalservice.

Talenlabel

In 2014 is het Europees Talenlabel toegekend. Uit het juryrapport: [... [wordt *aan het projectpartnerschap Elena en de testscholen toegekend. Het project heeft een duidelijke Europese dimensie en biedt leerkrachten een grote steun bij het geven van de buurtaal [...]. De*

³ De structuur sluit ook aan bij de zog. viertakt van Verhallen voor woordenschatverwerving in het onderwijs Nederlands als moedertaal.

⁴ <https://www.nuffic.nl/onderwerpen/vroeg-vreemdetalenonderwijs/duits-of-frans-op-de-basisschool>

jury is erg onder de indruk hoe de hoofdpersoon is ontwikkeld – in overleg met kinderen werd Elena een stoere lady.

Friese versie

We brengen bij deze een offerte uit om de video's voor de onderbouw ook in het Fries ter beschikking te stellen aan het Friese basisonderwijs, o.a. als aanvulling op de lesmethode Spoor 8.

Verhaallijn

De video's vertellen over Elena Colson. Zij is 7 jaar oud en geboren in Straatsburg. Samen met haar zusje Sophie, haar ouders en de hond Misty verhuist zij naar in dit geval Friesland, het land van de doeltaal dus, waar haar ouders een restaurant openen. Elena raakt al snel bevriend met haar buurjongens, de tweeling Ritske en Hessel (als voorbeeld). De video's vertellen over alledaagse en minder alledaagse gebeurtenissen in het leven van Elena zoals de eerste schooldag, boodschappen doen, pannenkoeken bakken, spelen en een dag op de kinderboerderij.

Inzet

De thema's van de video's sluiten aan bij de belevingswereld van kinderen en dus de geijkte thema's in het vroeg vreemdetalenonderwijs. Bij de video's leveren we natuurlijk de tekst (zie bijlage 1), de flitskaarten en de 5 prenten van het prentenboek waarmee leerkrachten zelf het verhaal kunnen vertellen (bijlage 2, prentenboek bij thema 1). De video's gebruik je dus voor de presentatie van nieuw taalaanbod, bijvoorbeeld de namen van familieleden en huisdieren in het eerste thema (samen met het begrip vriend/vriendje en spelen). Oefenen kun je die woorden dan bijvoorbeeld met de flitskaarten.

Ontwikkeling

Op de video's Nederlands kwam vanuit België de reactie dat het 'voor een Belgische juf te Hollands' was. Daarom heb ik van de video's naast de Noord- ook een Zuid-Nederlandse versies gemaakt (<https://www.youtube.com/c/derksassen>). Een Friese versie, die gemakkelijk te realiseren valt, completeert het beeld.

Ontwikkeld zou moeten worden:

- een vertaling van 10 korte verhalen in het Fries,
- het inspreken van de verhaaltjes in het Fries in een professionele studio door een professionele stem,
- het toevoegen van de Friese audio aan de video (synchronisatie),
- het streamen van de video's op een streamingplatform (o.a. YouTube),
- het bekend maken van de beschikbaarheid van de Friese video's in de desbetreffende netwerken.

Kosten

De in deze kostenraming opgenomen kosten baseren op kosten van andere taalversies van de video's (Zuid-Nederlands).

NB

Als de organisatie die de opdracht tot de video's verstrekt maakt, de onderdelen vertaling en opname audio in eigen beheer kan uitvoeren, worden deze kosten natuurlijk niet in tekening gebracht en alleen afspraken over de aanlevering aan ondergetekende gemaakt.

Friese vertaling, 1550 woorden à 0,18 cent per woord	279,00
Opname audio, professioneel stemmenbureau	930,00
Toevoegen audio's aan video's, 40 uur à 70,- (synchronisatie)	2.800,00
Streamen van de video's op een streamingplatform	0,00*
Bekendmaken beschikbaarheid video's	0,00*
Totaal	4.009,00
21% BTW	841,89
	4.850,89

*De kosten voor de synchronisatie zijn inclusief streamen en bekendmaking.

Bij verstrekking van de opdracht worden 50% in rekening gebracht, bij oplevering en akkoord de resterende 50%.

Rechten

Elena valt onder cc, naamsvermelding, niet commercieel, gelijk delen en wordt beheerd door ondergetekende.

Aanvullende opmerkingen

Het lespakket Elena biedt veel meer dan alleen video's. Ik geef desgewenst graag een toelichting op ontstaan, ontwikkeling, didactische achtergrond, omvang en financiering.

Met vriendelijke groet,

Derk Sassen
06 539222378
derk.sassen@gmail.com

Bijlage 1: verhaallijn
Bijlage 2: prentenboek bij thema 1

Verhalen

Thema 1

Max en Otto spelen met de bal. Een, twee, drie.... Kijk uit Max! Pas op Otto! Wie is dat? Het is Elena. Dag Elena. Dit is Elena's zus Sophie. Dag Sophie. Dit is Elena's vader. Dag vader Dit is Elena's moeder. Dag moeder. Wat horen Max en Otto daar? Woef! Woef! Wie is dat? Het is de hond. Zijn naam is Misty. Wat is de hond blij! Heel hard rent hij door de straat. Misty, hier komen, zegt moeder. Misty, hier komen, zegt vader. Misty, hier komen, zegt zus Sophie. Misty, hier komen, zeggen Elena, Max en Otto. Waar is Misty? Kijk! Hij speelt met de poes! Miauw! Wat lief! Dan ziet Elena Max en Otto. Hallo, ik ben Elena. Dit is mijn hond, Misty. Hallo, ik ben Max. Hallo, ik ben Otto. Hallo Misty! Ik kom naast jullie wonen. Zullen we samen spelen? Wat fijn! We hebben allemaal nieuwe vriendjes.

Thema 2

De deur staat open. Moeder geeft Elena de schooltas. Elena gaat naar binnen. Dag Elena. Ik ben juf Jet. Welkom in de klas. Ga hier maar zitten. Dit is je tafel. Dit is je stoel. Dit is je schrift. Dit is je potlood. Hou je van rekenen? Elena maakt een tekening. Een tekening van de hond Misty, moeder, vader en zus Sophie. Elena kleurt en kleurt. Grijs, geel, blauw, zwart, wit. Dan gaat de bel. Trrrrrrrr! Het is pauze. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 Wie niet weg is, is gezien. Ik kom. Waar is Otto? Waar is Elena? De pauze is voorbij. Elena, Otto en Max zitten in de kring. De juf vertelt een verhaal. Het is tijd om naar huis te gaan. Dag juf, tot morgen. Dag Elena, tot morgen.

Thema 3

Elena, Otto en Sophie springen en tellen. 1,2,3,4,5,6.... Wie het touw aanraakt, is af. Woef, woef. Wat is dat? Misty staat bij de boom. Miauw. Poes zit hoog in de boom. Poes is bang. Rustig maar, Poes. Elena klimt in de boom. Elena klimt hoger en hoger. Elena waar ben je? Hier ben ik! Elena zwaait met haar handen. Dan ziet Elena Poes. Kom Poes. Maar Poes wil niet. Au! Elena krijgt een krabbel op haar neus. Otto klimt ook in de boom. Kom Poes. Maar Poes wil niet. Otto en Elena kijken naar beneden. Wat zijn Sophie en Max klein. Wat is de boom hoog en groot! Daar komt vader. Hij helpt Otto en Elena. Vader pakt poes. Langzaam klimt hij naar beneden. Pas op vader! BOEM! Daar ligt vader op zijn buik. Stoute poes.

Thema 4

Elena is in de woonkamer. Zij staat voor het raam. Vandaag komt Henry uit Straatsburg. Hij blijft een nachtje slapen. Kijk daar is Henry. Hallo Henry! Elena neemt Henry mee. Dit is mijn slaapkamer. Dit is mijn bed. Dit is jouw bed. Wil je iets drinken? Elena en Henry zijn in de keuken. Ze drinken limonade. Elena wijst naar de tuin. Daar staan twee fietsen. Zullen we buiten spelen? Elena en Henry zitten op de fiets. Ze doen een wedstrijd. Een wedstrijd langzaam fietsen. Wie gaat dit winnen? Oh, oh, daar gaat het mis. Elena valt in het gras. Henry valt in het gras. Allebei lachen ze hardop. Wat hebben ze een plezier samen.

Thema 5

Elena en vader zitten aan tafel. Eet je broodje op, Elena. Drink ook je water op. We gaan naar het restaurant. We gaan pannenkoeken bakken. Elena is in de keuken van het restaurant. Vader pakt een kom, meel, twee eieren en melk. Zullen we er ook een appel in doen, Elena? Ja, Elena houdt van appels. Doe het meel, de eieren en de melk in de kom. Wil jij mixen? Pas op Elena. Zet de mixer niet te hard. Oeps daar vliegt het beslag alle kanten op! Gelukkig kan vader erom lachen. Ssssss doet de boter in de pan. Elena schept met een lepel wat beslag in de pan. Vader legt er appel op. Hij pakt de pan en gooit de pannenkoek hoog in de lucht. Wil jij het ook proberen, Elena? Elena gooit de pannenkoek in de lucht. Oh, oh waar gaat de pannenkoek naar toe? De pannenkoek valt op Misty's hoofd. Woef, zegt Misty. Dat is lekker. Misty houdt van pannenkoeken. Dank je wel, Elena!

Thema 6

Elena heeft een tas in haar hand. Dag Elena, waar ga jij naar toe? Elena gaat naar de supermarkt. Otto en Max gaan ook mee. Voor de supermarkt is het druk op straat. Kijk goed naar links. Kijk goed naar rechts. Pas op voor de auto. Pas op voor de bus. Wat wil je kopen, Elena? Een aardappel, een tomaat, een wortel, sla, ijs en chocola (mmm)! Max pakt de aardappel en de tomaat Otto pakt de wortel en de sla. Elena pakt het ijs en de chocola. Elena, Otto en Max staan bij de kassa. Dat is € 9, zegt de kassajuf. Elena opent haar portemonnee. Een, twee, drie, vier, vijf, zes Elena legt het geld neer. Dank je wel, zegt moeder. Vanavond kook ik soep. Soep met aardappel, wortel en tomaat. En het ijs? Nee, het ijs gaat niet in de soep! Willen jullie chocola? Ja, dat lusten Otto, Max en Elena wel.

Thema 7

De kinderen zitten in de kring. Waar is juf Jet? Hoera daar is ze! Juf is jarig en heeft een feesthoed op. De juf krijgt een groot cadeau. Dank je wel, jongens en meisjes. Wat is het? Openmaken, openmaken, roepen de kinderen. De juf trekt aan de strik. Verassing! Uit de doos springt een clown. Gefeliciteerd juf Jet! De clown maakt muziek. Hij pakt een trommel. Wie wil er op de trommel spelen? Dat wil Elena wel! Boem, boem, boem! Ho, ho, Elena, niet zo hard. De clown speelt op de fluit. De kinderen en de juf dansen. Er is chips en limonade. Wat een feest.

Thema 8

Kijk, daar loopt de klas van Elena met meester Mark. Wat heb jij in je rugzak, Elena? Eten voor de dieren. Ik heb sla, wortels en brood. Dag jongens en meisjes. Ik ben boer Ben. Welkom op de kinderboerderij. Op het erf lopen kippen, kuikens en een haan. Willen jullie de pasgeboren dieren zien? De kinderen lopen naar de stal. Hier is de koe met haar kalf. Booeeee doet de koe. Dit is het paard met haar veulen. Hiiiiii, hinnikt het paard. En hier is het schaap met haar lammetje. Beeeh doet het schaap. Wat is het lammetje lekker zacht. In de schuur ligt een dik varken met haar big. Dit varken lust wel wat! Wie heeft er eten bij zich? Elena pakt haar sla, boterhammen en wortels. Grump, grump, grump schrokt het varken. Voorzichtig Elena. Het varken lust ook je hand! Elena wordt er bang van. Dan zijn de geiten aan de beurt. Ook de geiten hebben honger. Otto doet zijn rugzak open. Voorzichtig Otto! Maar het is al te laat. Een geit neemt brood uit de rugzak. Hij eet zijn buik vol. Nou, nou, de dieren hebben honger!

Thema 9

Otto, Max, Sophie en Elena spelen verstoppertje op zolder. Waar is Elena? Max, Otto en Sophie zoeken overal: Onder de tafel, achter de deur, in de kast. Wat is dat? Daar staat een kist. De deksel vliegt open. Tada, roept Elena. Kijk eens wat ik gevonden heb! Allemaal kleding. Zullen we ons verkleeden? Wat zit er allemaal in de kist? Een oranje jurk. Die trek ik aan, zegt Sophie. Een paarse broek en een geel T-shirt. Die wil ik wel aan, zegt Elena. Een roze pyjama. Ha ha, lacht Otto, Geef die maar aan mij! Een rode rok en een zwarte trui. Ha, lacht Max, dat doe ik wel aan. In de kist zitten ook schoenen, sokken, laarzen en een pet. In de slaapkamer van Elena is een grote spiegel. Lachend kijken ze in de spiegel. Jouw broek is veel te kort! Jouw jurk is veel te groot. Deze schoenen pas ik niet! Ze zijn veel te klein. Moeder komt binnen en lacht. Hier wil ik

een foto van maken, roept ze. Een, twee, lachen allemaal. Buiten schijnt weer de zon. Max, Otto, Sophie en Elena willen naar buiten. Wacht, roept moeder. Vergeet je niet om te kleden! En trek ook een jas aan!

Thema 10

Elena, kom je? Opa en oma wachten op je. Sophie en Misty zitten al in de auto. Elena pakt haar koffer en holt naar beneden. Dag Elena, dag Sophie, dag Misty. Fijne vakantie! De auto rijdt luid toeterend weg. Zullen we een spelletje doen? Dat willen Sophie en Elena wel. Laten we tellen hoeveel rode auto's we zien? En hoeveel zwarte vrachtwagens? De tijd vliegt voorbij. De zon schijnt en het is lekker warm. Gaan we zwemmen opa? vraagt Elena. Opa lacht. We gaan eten, drinken en koffers uitpakken. Daarna gaan we naar het meer. Elena en Sophie hebben hun bikini aan. Sophie speelt met haar emmer en schep. Elena ligt op haar handdoek. Wat is opa aan het doen? Opa is aan het pompen. Het is een opblaasbare boot! Blij klimt Elena in de boot. Ook Misty wil mee. Niet doen Misty. Oh, oh! Plons! Daar liggen Misty en Elena in het water. Lachend klimt Elena weer in de boot. Wat een tof begin van de vakantie!

Prentenboek, thema 1 met tekst

Max en Otto spelen met de bal. Een, twee, drie.... Kijk uit Max! Pas op Otto!

Wie is dat? Het is Elena. Dag Elena. Dit is Elena's zus Sophie. Dag Sophie. Dit is Elena's vader.
Dag vader Dit is Elena's moeder. Dag moeder.

Wat horen Max en Otto daar? Woef! Woef! Wie is dat? Het is de hond. Zijn naam is Misty. Wat is de hond blij! Heel hard rent hij door de straat. Misty, hier komen, zegt moeder. Misty, hier komen, zegt vader. Misty, hier komen, zegt zus Sophie. Misty, hier komen, zeggen Elena, Max en Otto. Waar is Misty? Kijk! Hij speelt met de poes! Miauw! Wat lief!

Dan ziet Elena Max en Otto. Hallo, ik ben Elena. Dit is mijn hond, Misty. Hallo, ik ben Max. Hallo, ik ben Otto. Hallo Misty! Ik kom naast jullie wonen.

Zullen we samen spelen? Wat fijn! We hebben allemaal nieuwe vriendjes.